

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-betűs betű sor egyszer 30 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltár petít aora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, május 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Hieronymi Károly halála.
- A gyilkos vakoltás.
- Mindent a hazáért.
- Ahol nem fizetik a tanítókat.
- A Hieronymi-család.
- Nyiry Sándor halála.

A szemlaki adósság.

Arad, május 5.

Ennek az országnak bizonyára vannak nehezebb gondjai annál, mint hogy a szemlakai tanító nem tudja megkapni a községtől a havi kenyérré valóját, vagy nyolcvanhárom koronát. Minden bizonynyal a tanító helytelen pályaválasztására vall: ha például tőzsdeügynök lett volna, egyike a Krausz és Bettelheimeknek, nem gyötörnék ilyen főfájások. Pedig akkorra haditervvvel, utánjárással, jelentéssel, fenyegetéssel és könyörgéssel, mint a mennyivel a havi fizetést — néha — sikerül megkapnia, egy tőzsdei hadjáratot is meg lehetne vivni. Az is kedvezőtlen alakulása az eredményeknek, hogy tanítónak születvén, ép a szemlakai községi iskolába csöppent, holott e hazában, sőt a vármegyében vannak községek, amelyek egész pontosan fizetik az iskolamestereket, ahol az elseje nem lutri a tanítónak, hanem föltétlen bizonyosság, amelyre nyugodtan építheti a háztartását.

Szemlakon ez nincs így s hogy

nincsen, arról talán nem is a Szemlakaiak tehetnek. Azelőtt, mondják, az alapítványi földek után hozzájuk fizették az iskolaadót. Most azoknak külön iskolájuk van s miután nem fizetik az iskolaadót, Szemlak se tud tanítót fizetni. Hozzá kell venni, hogy a kivándorlás miatt a szemlakaiak iskolaadóját legnagyobb részben Amerikából kellene beszédeni, ha a községi adóvégrehajtó keze a tengeren túl is elérne s ha az adózás kötelezettsége az új hazában meg nem szünnék. Így azonban a szemlakaiak azt mondják, hogy nincs miből s hiába vetik ellenük a kulturátlanságot, a tudománynak meg nem becsülését, holott a kulturához pénz és pénz kell. Debrecen bizonyára a tudomány nagyobb barátjaként tűnik föl, mert egyetemet akar csinálni, Szemlak pedig egy, egyetlenegy tanítót se fizet becsülettel. Pedig ha Szemlaknak lenne fölös tizenkét milliója, talán ő is az egyetem után törné magát, míg Debrecen a Szemlakaiak anyagi helyzetében talán ép így, ilyen mostohán bánna a tanügygyel.

Talán nem is a szemlakaiak hibája, — talán, mondjuk, mert tudunk példát arra, hogy Szemlaknál pótdóssal községek pontosan fizették a tanítójukat, — de végül mégis nagy, az egész ország röstelésére való botrány ez a dolog. Ha az állam valamelyik félév elején nem váltaná be a járadék-szelvényeket, ez az ország

anyagi csődjét jelentené. Nos, kicsiben, ugyanilyen erkölcsi csődöt jelent egy olyan elseje, a melyen a nemzet napszámósának bérével adós maradnak.

Ma már nálunk is elismerik a munka értékét, jogát. A munka egyenlővé lett a pénzzel, amikor az az elv diadalmaskodik, hogy nemcsak az adófizetés, hanem a munka jogán is kaphatnak az emberek szavazati jogot. A legértékesebb, legfontosabb munkák egyike, a nemzetnevelő, kulturát bővítő munka, a tanító, munkája mégis fizetetlenül marad s adósa lesz a község, amelynek az iskoláztatás kötelessége, — hát ez még sötétebb, mint azok a fekete statisztikák, amelyekben az analfabéták, az iskola nélkül nőtt vadócok számát tüntetik ki.

Az állami iskola kétségtelenül segíteni ezen a bajon, s a hol a községnek erején felül van az iskolatartás, ott az államnak kellene vállalni ezt a kötelességet. Most azonban, miért, miért nem, rossz idő jár az iskolákat államosító törekvésekre. Ha már ezen nem lehet változtatni, valami egyebet kellene tenni. Visszatérünk a közgazdasági hasonlatokra. Vannak olyan közhasznú vállalatok, alapítások, a melyeket az állam kamatgaranciával támogat. A leglaikusabbak számára: annyit jelent ez, hogy a mikor a vállalat jövedelme bizonyos percentet ki nem ad, ott az állam pótolja azt. Ilyen garanciátkel-

Anyák és fiuk.

Irta: Kanizsai Ferenc.

Ezt a történetet Gergelytől, a spiritisztától hallottam. Esküszik rá, hogy így igaz, ahogyan szó szerint elmondta:

Mikor a házasságot kritizáljátok, általában csak két félnek a szempontjai szerint ítélek, — figyelmen kívül felejtve a gyermeket... Ne félj, ez nem szociológia. Nem akarok szavakat csépelni, én egészen egyszerű ember vagyok, én szerelemből nősültem. Hogy boldog vagyok-e? Senki sem kérdezte ugyan, te sem kérdeztél, de megmondom, hogy csaknem boldog vagyok azóta, hogy a kis fiu — egy éve már idestova — megérkezett. Igen, mintha azóta biztosabban élnék, mintha hivatásom volna. Ha valami fáj, — és fáj, — egyedül az, hogy a szüleim már nem élnek és nem láthatják a kis unokát. Kicsi? Valóságos vasgyuró. Kilencé font volt a sulya születésekor, ami, szakértők szerint, ritkaság. Azóta megduplázódott a sulya. Hat foga nőtt. A választáson is szerencsésen tulesett. Eszik most már mindent, akár a nagy. Levest, osibehust, tésztát. Csak éppen, hogy nem beszél és nem cigarettézik.

Tegnap, estefelé, megint rámjött a bolondóra. Szédültem. A fejem zugott. Kivágyakoztam az utcára, a kávéházba, a színházba, vagy akárhová, csak otthon nem bírtam maradni. A fiúcska vidáman gögicsélt, játszani akart

velem és szinte marasztalt, szinte visszahuzott, hogy ne menjek el hazulról. A feleségem is kérelt:

— Maradj itthon. Látd a gyerek is, ha szólni tudna, megkérne, hogy maradj itthon.

— Csak rövid időre távozom. Egy sétat tesztek.

— Igen és éjjélkor jössz haza, rosszkedvűen, fejfájósan és nem bírsz majd elaludni.

En azonban gépiesen a kalapom és a sétapálcám után nyultam. De a vágyam, a céltalan csatangolás után még legénykoromból maradt, amikor este mohón dobtam bele magamat az utcák forgatagába és mint a víz tetején lebegő gazdátlan és kormánytalan csónak, sodródtam ismeretlen irányokba, az áradat hullámain. Kalandvágy volt-e ez, vagy egy kialakulatlan filozófia követése, nem tudom. De örömem telt benne, hogy szándék és cél nélkül vetődtem ide-oda az éjszakában, szabad befolyást engedve sorsnak és véletlennek, legalább ezekben az órákban. Történjék minden véletlenül, ami velem történik; így talán okosabb az élet, fordulatossabb és színesebb.

Ez a furcsaság hat reám most is, gyakran; és hogy tegnap este céltalan sétámra indultam, úgy éreztem, hogy a Végzettel fogok találkozni. Szeretek este, magamban csatangolni, mikor árnyékok gomolyognak, fényfoltok reszketnek és ködfüggők akarják velem elhitetni, hogy emberek: pedig én tudom, hogy kísértetek. Kísértet vagyok én magam is.

Köszöntem a feleségemnek, rámosolyogtam a kisfiúra és távoztam. Betettem az előszoba ajtaját és gondosan ügyeltem, hogy jobblábbal lépjem át a küszöböt. Erre mindig vigyázok. Kezdetben nem volt effélével gondom; de egyszer az eszembe ötlött és azóta. Másik szokásom: valamely reménynek vagy veszélynek meggyűlöletét vagy teljesülését úgy próbálom kiszámítani, hogy a háznak, mely mellett elhaladok, páros, avagy páratlan számúak-e az ablakai? Néha, azonos kényszerből, végig kell számlálnom egy hosszú utca de gázlámpáit. Azt hiszem, ez neuraszténia. De nem tehetek róla. Most már nem. Már késő.

Alig haladtam pár lépést a lépcsőházban, a sürgönyhordó állt elibem:

— Tessék, egy távirat.

Vajjon kitől? Csak lent, az utcán bontottam föl, egy kirakat világosságában.

— „A bécsi gyorsvonaton érkezem, ma este. Várj kint, a pályaudvaron. Anyád.”

És mindaddig azon busultam, hogy meghalt és nem ismerheti az unokáját.

Határozottan tudom, pontosan emlékszem, hogy felesztendő mulva követte atyámat. A temetése előtt egy órával kimentem a temetőbe és frissen ásott sírját én béleltem ki tea-rózsákkal, melyeket annyira kedvelt. És ahogy rózsával szórtam teli végleges pihenőhelyét, a nyitott sír földfalán az érc villanását pillantottam meg. Az atyám koporsójának a sarka. Tehát tudom, hogy mind a ketten meg-

lene érvényesíteni a szemlaci községi iskolánál, s egyebütt az országban, a hol ez megesik. Hiszen a felekezeti iskolákat ugvis támogatják ilyesféle garanciával. Vagy akármi más te gyenek. Nem tul-érzékenység és nem szentimentalizmus, ha csak egyetlenegy tanító nem tudja megkapni a fizetését, ez olyan foltja az ország művelődésének, a minőt a harmadik egyetem se takarhat el.

Hieronymi Károly halála.

— Az ország gyásza. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

Magyarország gyászt öltött a tragikus körülmények közt elhunyt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter halála miatt. A magyar társadalom minden rétegében mély, általános és őszinte részvét nyilatkozott meg a kiváló államférfiu elhunytá alkalmából és a szó leg-szorosabb értelmében értendő, hogy ez a gyász a királyi tróntól a dolgozó nép kunyhójáig hatott. Az uralkodó, akinek szívéhez közel állott Hieronymi nagy és értékes egyénisége, elküldötte a mélyen sujtott családhoz, a férje halála által is megtört özvegyhez udvarnagyt, hogy vigye el a részvét és a vigasztalás szavait, melyeket a sors csapásaitól sűrűn sujtott fejedelem juttat el egyik leghűségesebb tanácsadójának koporsója körül gyülekező gyászolóknak. A király főhadsegéde azt az üzenetet vitte a szomorú házba, hogy a király József főherceg által képviselteti magát a temetésen.

Az új Magyarország megteremtésében díszes helyet elfoglalt miniszter elmulásán impozáns és az ország képviselőtéhez valóban méltó módon kesergett ma Hieronymi Károly országgraszoló munkálkodásának méltó helyén, a magyar parlament. Ünnepléses megnyilatkozása volt annak a végtelen nagy tiszteletnek, amelylyel a munka miniszterének adózott.

A részvét és gyász eme rendkívüli megnyilatkozását szemlélve, most látszik meg csak igazán a maga nagyságában az a veszteség, amelyet az ország szenvedett.

A holnap délután végbemenő temetésen a magyar nemzet őszinte fájdalom lengi körül a koporsót, amelyben Hieronymi Károly földi ma-

radványai megteszik utolsó utjokat, oda, ahol végső pihenőre tér az új kor egyik legnemesebb, legértékesebb munkása.

Az országos gyásztól és a temetés előkészületeiről a következőket jelenti fővárosi tudósítónk:

A parlament gyásza.

Feketébe öltözött, sűrű, komor tábor volt ma a képviselőház. A kik dolgozni sohasem jöttek el, ma mind itt voltak, hogy a munka halottjának parlamenti elbucsztatásában résztvegyenek.

A képviselőház mai ülése csak Hieronymi emlékezetének volt szentelve. Berzeviczy elnök megbató bucsuztatója után a miniszterelnök Hieronyminek országos költségen való eltemetését javasolta, a melyhez az összes pártok szónokai hozzájárultak.

Az elnöki bucsuztatót az egész Ház állva hallgatta végig. Csak Justh Gyula és táborá maradt ülve. Mansdorf Géza báró, Kelemen Samu és Földes Béla azonban a vezérrel ellentétben a társadalmi formákban is megadták a végtiszteességet annak, a kitől az elismerést az életben se tagadta meg senki.

Az imponáló gyász ülése egyhangulag határozta el, hogy Hieronymit az ország halottjának ismeri el, állami költségen temetteti, a temetésen testületileg vesz részt és a családhoz részvétiratot intéz.

A szomorú ülésnek ez volt a lefolyása:

Elnök: Berzeviczy Albert.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bejelenti Hieronymi Károly halálát.

Elnök: Mélyen megröndülve jelentem be a t. Háznak (A jobboldalon és közöpen ülő képviselők felállanak.) képviselőtársunk, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter halálát.

Láng Lajos: Egy kolléga halálának bejelentése alkalmával csak fel lehet állani. (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

Elnök: Kimulta nem jött váratlanul, mert hetek óta aggodalommal loaste az egész ország betegágyától szárnyrakelő híreket. De vannak veszteségek, a melyek nagyobbak, sem-hogy bekövetkezésükre bármely aggodalom előkészíteni tudna. Lelkünk lázadoz ellene és elménk elgondolkozik ilyen hirtelen elhunytán.

Ragyogó ősz lakozott benne, mely csodás képességgel tudta befogadni, megőrizni, magában feldolgozni és érvényesíteni az ismeretek leggazdagabb, legkiterjedtebb kincsét. Hatal-

mas akarat és tetőző működött benne, a mely a korral nem fogyó, de szinte növekvő hévvel és kitartással vitte őt mindig előre hosszú, gyakran tövises, de eredményekben mindig gazdag közpályáján, melynek talán éppen a végén részesült a legáltalánosabb elismerésben, keltett munkássága iránt legnagyobb várakozásokat.

A mi kimúltának tragikumát emberi érzelmek szempontjából talán leginkább fokozza, az a sorsnak a kegyetlensége, mely őt ugyszólván haláltusájában érte: a gyilkos kórral küzdő szervezetnek az atyai szívet halálra sebzett csapás adta meg a kegyelemdőfést. Csak néhány nappal ezelőtt aggodó részvétünket birta saját veszteségében, ma huzafui szívünk fájdalommal dobban meg az országot az ő halálával ért veszteség felett.

Meg vagyok róla győződve, hogy ebben a Házban, a melynek ő egyik legrégebb és legmunkásabb tagja volt, melyben elvtárs és politikai ellenfél egyenlő figyelemmel és elismeréssel hallgatta kiváló szellemének megnyilatkozásait, csak a közkívánatnak és közérületnek felelek meg, midőn indítványozom, hogy Hieronymi Károly elhunytá feletti fájdalomnak mai ülésünk jegyzőkönyvében s a súlyos megpróbáltatást szenvedő özvegyhez intézett részvétirattal adjunk kifejezést. (Általános helyeslés.)

Indítványozom továbbá, hogy a Ház gyásza jeléül mai ülését rekessze be és annak napirendjét a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésre tegye át. (Általános helyeslés.)

Indítványozom továbbá, hogy a megboldogultnak ravatalára koszorút helyezünk és holnap d. u. 4 órakor a Nemzeti Múzeum előcsarnokából kiinduló temetésen testületileg vegyünk részt. (Általános helyeslés.)

A miniszterelnök ur kíván szólni.

Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter ur elhunytá a gyászoló családon kívül bizonyára a legnagyobb veszteséggel társait, a miniszteriumot sujtotta, melynek ő tagja, hű társa és munkatársa volt. Az ő nagyterjedelmű tudása gazdag forrása volt azon böles tanácsoknak, amelyek társainak erejét és munkakedvét növelték. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Amidőn ennek az érzésnek fájó szívvel adok kifejezést úgy érzem, hogy az ő elhunytával az ország és különösen a parlament és a párt, amelynek tagja volt, a Ház egyik legképzettebb, legbuzgóbb lelkiismeretes és kötelességtudó tagját veszítette el. (Ugy van! a jobboldalon.) Ezeknek az érzelmeknek keresetlen szavakban kifejezést adva egyuttal a kormányának, valamint a pártjának nevében, amelynek tagja volt, a hála és köszönet palmaágát teszem le önök előtt. A magam részéről az elnökség ál-

haltak és tudom, hogy távol, szörnyű távol, a föld alatt porladnak egymás mellett. És ime, ez a távirat, — az anyám küldötte . . . Más ember megrémülne ettől a távirattól és igyekeznék tévedésnek tartani: talán a táviratban történt a hiba . . . De én tudom, hogy nem hiba, és hogy nem tévedés. Jön az én halottam, látni akar az anyám . . . És hátha nem is halt meg? A multkor lázám volt és talán akkor gyökeresedett belém ez az elképzelés. Kétségek és jözságok gyötörnének, nappal, de most, hogy este van, enyém a lelkek kóválygó világa; tudom, hogy ő beszélni akar velem, látni akar, megyek elébe.

Koosit kell fogadnom, hogy idejében kiérjek a pályaudvarra. Szétnézek, — csodálatos — hiszen már nagy utat tettem: itt van előttem a pályaudvar, kékfényű üveghomlokzataival.

Besietek a perronra. Éppen jókor. A bécsi gyors megérkezett. Az egyik kooi ajtajában megjelent anyám nyulánk alakja. A nyakán arany-medailion (benne az én arcképem; oh, nagyon, de nagyon szeret engem), a kezében sárga rózsaszál. Az arca, akár a hó. Kezetesókkoltam neki és ő gyengéden megsimogattott:

— Fáradszól látszol, fiam.

— Oh, dehogy, mama.

— Sokat dohányzol, mint az apád. Én kooimázol is, mint az apád Féltetek! Egészen olyan vagy, mint az apád. Hát már soha sem javulsz meg, fiam?

Rozsul esett ez a korholás. Nem érdemeltem meg. Szabadkoztam:

— A korhelykedésnek már vége, anyám. Hiszen megházasodtam és van már egy pompás kis fiam.

Ugy látszik, azt nem hallotta. Elfordította a fejét és a mozdony fátyolos füstjébe nézett.

— Persze, anyám neheztel, mert nem hittem meg az esküvőre, sőt a fiacskám születéséről sem értesítettem. Nem vagyok hibás. Boosáms meg, anyám. Én megbolondulok, én ezt nem értem. Fáj a szívem. Elhitették velem, hogy meghaltál . . . De ugy-e, nem igaz?

Szomorúan és szeliden nézett rám. A karonba fogódzkodott:

— Vezess.

A pályaudvar előtti bérkocsiállomáshoz mentünk. Csak egy kooi volt még ott. Megborzadtam. Egy halottakooi. És a várost nem láttam sehhol. Eltűntek a házak; csak halványan fénylő ablakaik maradtak meg, az éj lidérceiként.

A kooiin két ülés volt. Helyet roglaltunk. Dühörögve száguldunk uttalan utakon. Anyám szóltanul meredt maga elé. Hol reá néztem, hol meg a kooi mennyezetére, amelyet ezüst-rojtok táncolása szegélyezett. Szorongó érzésem elmúlt. Megnyugodtam és mindent természetesen találtam. Anyám elmosolyodott és megszólalt:

— Képzelem, meg fog lepődni az apád, ha meglát minket.

— Nem tudja, hogy jövünk?

— Nem. De éppen ideje, hogy ránohaszadjem. Mindig mondtam, hogy sok bajom van a gyerekeimmel; de egyikkel sem annyi, mint veled. Köztedek ő a legnagyobb és legrakoncátlanabb gyerek. Már megint sok az adósság. Ez nem tarthat így tovább.

Aztán hirtelen a szemembe nézett:

— Megtanultad a leckédet?

— Meg, mama.

— Mutasd a kabátodat. Nincs-e leszakadva valamelyik gomb, te gézengusz!

Gondosan megnézte a kabátomat:

— No, jól van. Látom, hogy rendes fiu vagy. Becsüld meg magad, fiacskám. Te vagy az én vigasztalásom és reménységem. Mert az apád, a szegény jó apád, veled sehogyssem vagyok megelégedve.

És megint a szemembe nézett, hosszasan, hasonlíthatatlan gyengédséggel. Majd, ahogy finom, hófehér kezével az arcomat végigdelejezte, gyermekké varázsolta és gyermek lettem megint, fiu, az egyetlen fiu a testvéreim közt, anyámnak reménye és bizalmas barátja. Barátja, akinek elmondja, bevallja panaszait, aki előtt korholja az urát és akivel titkos, bár szeretetteljes szövetséget köt ellene. A kedvében kell járnom.

— Bizony, mama, nem szép apától, hogy este elmegy és későn éjjel jön haza. Ki tudja, mennyit veszített kártyán tegnap éjjel?

tal tett indítványokhoz hozzájárulok és még csak azt a kérdést fűzöm hozzá, méltóztassék a t. Háznak elhatározni, hogy a temetés országos költségen történjék. (Általános helyeslés.)
Elnök: Apponyi Albert gróf képviselő ur kíván szólni.

Apponyi Albert gróf: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Annak a pártnak nevében, amelyhez tartozni szerencsém van, vagyok bátor kijelenteni, hogy mi, akik a boldogultnak politikai ellenfelei voltunk és nem egy kemény harcot vívtunk vele, e megrendítő pillanatban mélyen átérezzük azt az értéket, amelyet ő a nemzeti életben képviselt és annak a veszteségnek súlyát, amely az ő elhunytával a nemzetet érte. (Helyeslés a jobboldalon.) Ebből folyólag teljes készséggel, sőt szívvel-lélekkel hozzájárulunk úgy a Ház elnökének mint a miniszterelnök urnak indítványához. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Széll Kálmán képviselő ur kíván szólni.

Széll Kálmán: Elmondja, hogy fiatal korában hivatalosan érintkezett Hieronymivel, korán felismerte tehetségét és mindenütt elősegítette előmenetelét. Épp ezért ő jobban és mélyebben van megindulva Hieronymi halála felett, mint más.

Juriga Nándor (nemzetiségi): Az elhunyt miniszterben a tudás és szorgalom megtestesítőjét látjuk. Nem született rangban, hanem maga küzdötte fel magát. Elfogadja úgy az elnök, mint a miniszterelnök indítványát.

Szabó István (gazdapárti): Öszinte részvételt járul hozzá úgy az elnök, mint a miniszterelnök indítványához.

Elnök kimondja, hogy a Ház egyhangúlag elfogadta az elnök és a miniszterelnök javaslatát. Ezzel az ülést a gyász jelölő bezárta.

A király részvéte.

A király nagy megilletődéssel értesült Hieronymi Károly elhunytáról és sietett részvétének kifejezést adni. Megbizásából ma délelőtt tizenegy órakor Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnagy látogatást tett Hieronymi Károly kereskedelmügyi miniszter özvegyénél, hogy a király részvétét kifejezze.

— Ő felsége legmagasabb megbizásából és nevében közlöm excellenciáddal a felséges ur részvétét excellenciád férjének elhunytához. A felséges ur a legmélyebb nagyrabecsüléssel gondol a kiváló államférfiura a teljes mértékben átérzi a gyászt és a veszteséget, melylyel halála az országot sújtja.

Pálffy herceg ezután a maga és családja részvétét tolmácsolta az özvegynek, majd tudakozódott a betegség lefolyásáról és az utolsó

órákról. Az özvegy, aki maga is lábbadozó beteg, erőt vett magán, elmondotta boldogult férjének a legutóbbi hónapban való gyöngékedését és könyek között szólott a tegnapi katasztrófa részleteiről. Az özvegy ezután arra kérte a herceget, hogy tolmácsolja köszönetét és hálaát a királynak részvétéért; megköszönte ezután Pálffy herceg részvétét is.

A család gyászjelentése.

As elhunyt miniszter családja a következő gyászjelentést adta ki:

Özvegy Hieronymi Károlyné, született Várady Borbély Gabriella a maga, valamint gyermekei, Hieronymi Karola, férjzett apsai Mihályi Flórentné, Hieronymi Pál és Mariska, unokái gyertyószentmiklósi Kövér Ella és István, taktaharkányi Harkányi Károly báró, apsai Mihályi Flóra és Mária, ugy nemkülönb. Hieronymi Géza dr. és Kornél testvérek, taktaharkányi Harkányi Béla báró és apsai Mihályi Flórent nők és Várady Borbély Gábor sógor és a többi rokonok nevében mély fájdalommal, megtört szívvel tudatja forrón szeretett férje, a legjobb apa, nagypapa, testvér, após és sógor, Hieronymi Károly kereskedelmügyi magy. kir. miniszter, v. b. t. t. e hónap 4-én, Budapesten, életének 75-ik, boldog házasságának 44-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult hű tetemei e hónap 6-án, szombaton délután 4 órakor fognak a Nemzeti Múzeum csarnokában a róm. katolikus egyház szertartása szerint be-szenteltetni és azután a kerepesi-uti temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miséidőzet e hónap 8-án, délelőtt 10 órakor fog a belvárosi plébánia-templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Budapest, 1911. május hónap 5-én. Béke hamvaira!

Az országos részvét.

Az elhunyt miniszter gyászoló családjához tegnap és ma százszámra érkeztek a kondoleáló táviratok és levelek az ország minden részéből és külföldről is. Sokan fejezték ki részvétüket személyesen is. József királyi herceg az özvegyhez intézett következő táviratban kondoleált:

Fogadja Nagyméltóságod nagyrabecsült férje elhunyt alkalmából őszinte részvétemet. József főherceg.

Augusztia hercegnasszony részvétét Majt-

ényi Anna udvarhölgy tolmácsolta. Részvétét fejezte ki azonkívül a kormány valamennyi tagja, személyesen kondoleált Tisza István gróf, kifejezte részvétét Gáther Antal, a Kuria elnöke, Láng Lajos, Bernáth Géza, Szavalszky Gyula és Zselénsky Róbert titkos tanácsok, Pulszky Garibaldi, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatója, a főrendiház és a képviselőház tagjai közül rendkívül sokan a számonosan a társadalmi és politikai élet kiválóságai közül. Kossuth Ferenc a következő táviratot küldötte az özvegynek:

Kérem Nagyméltóságodat, fogadja legmelegebb és legőszintébb részvétemet. Az a nagy csapás, amely önt mint anyát és hitvest egymásután érte, lehetetlen, hogy együttérzést ne keltsen föl minden érzni tudó lélekben. Legyen vigasza, hogy boldogult kiválóan nagyteljesítő férjének és élete öregsege szép és hasznos volt, amilyen szép volt szeretetlei körében, imádság közben bekövetkezett halála. Kossuth Ferenc.

A főváros tanácsa ma délben egy órakor rendkívül ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az elhunyt kereskedelmügyi miniszter családjához részvétiratot intézzenek, a ravatalra koszorút helyezzenek és a halott részére diszkrét helyet ajánlanak föl.

Impozánsan nyilatkozik meg a részvét a főváros nagy kereskedelmi és ipari testületei részéről is, mert hiszen a megboldogult miniszter hosszú és érdemes munkában gazdag pályafutása alatt csaknem mindenfelé kitudta terjeszteni figyelmét és tevékenységét. Az Országos Iparegyesület mai ülésén mély megilletődéssel vett tudomást Hieronymi Károly elhunytáról és elhatározta, hogy az özvegyhez részvétáviratot intéz, az elköltözött emléket a ma ülés jegyzőkönyvében és az egyesület közgyűlésén külön emlékbeszédben örökíti meg, továbbá az egyesület házára kitűzi a gyászlobogót, a ravatalra koszorút tesz és a végtisztességen testületileg vesz részt.

Rendkívüli gyűlést tartottak még ma a miniszter halála alkalmából a Magyar Királyi Postatakarékpénztár tisztviselői és a gyűlés elnöke Halász Sándor dr. miniszteri tanácsos rendkívül meleg hangon emlékezett az elhunyt érdemeiről. A magyar királyi vasúti és hajózási főfelügyelőség is rendkívül ülésen siratta el Hieronymi Károlyt.

— Akarod tudni? Ötvenhárom forintot. Megolvastam a pénzt, mielőtt elment hazulról. El kellett volna csennem a felét. Legalább a felét.

— Egészen bátran, mama. Hiszen amilyen könnyelmű az apám, sohasem tudja, mennyi pénz van nála.

— Könnyelmű, könnyelmű... de bezzeg ágaskodik, amikor pénzt kérek tőle. A nagymosást titokban kell végeztetnem, mert azért a pár forintért is haragudnók, amit a mosónéknak csusztatok a markukba. De bezzeg, ha nem volna tiszta fehérnemű!...

— Én nem leszek ilyen, mama. Ha én megnövök és megházasodom, minden pénzemet kizárólag a családomra költöm, a fölösleget pedig a takarékba teszem.

— Édes kis fiam! Áldjon meg az Isten. Bizony, te vagy a vigasztalásom.

— És nőzze csak, mama. Nem kellene ezeknek a dolgoknak így folyniok. Egy kicsit a mama is hibás. Mink ketteskén, a papa háta mögött, fogadkozunk szörnyen, hogy így, meg úgy; de mikor aztán arra kerül a sor, hát a mama csak hallgat.

— Bizd rám. Ez volt az utolsó eset. Most a sarkamra állok és megregulázom.

Im, ekkép szövetségünk titokban, én a gyerek, és anyáskám édesapám ellen. Pedig hát mind a ketten szeretjük. De mikor olyan jól esik ez a bizalmas szövetség, amelyről senki sem tud.

A lovak patája a kövezeten csattog. Jobbra és balra ismerős házak. Az utca, amelyben lakom. Most látom, hogy kocink rendes bérkocsi; magam sem értem, hogyan nézhettem a halál szekerének. Bizonyára az izgatottság. Rosszak az idegeim; néha alig bírom a valót a képzeletbelitől megkülönböztetni. Abba kell hagynom a dohányzást. A kocsi megállt a ház előtt, ahol lakom. Kisegitem anyámat a kocsiból...

Mégis, mintha álom volna mindez. Nem tudom. De nem is törődöm vele. Ha álom: vigyázatok, nehogy fölbredjek. Lassan, halkan, mint két árnyék, ballagunk föl a lépcsőházban. Csit! Föl ne ébredjek! Nesztelenül nyitom ki az ajtókat; és anyámat az én szobámba vezetem. Nem csavartam föl a vilányt. Maradjunk sötétben...

— Ott a karszék, anyám. Üljön oda...

Én az ablakhoz telepszem. Hallgatunk. Aztán szólni akarok; de úgy veszem észre, a karszék üres.

Hová lett anyám? Beszélgetést hallok a másik szobából. Az ő hangja. Átment a másik szobába. De mikor? Nem vettem észre.

— Látod, kicsikém, az a rossz apád odakint csavarog.

Anyám hangja. Kihez beszél?

— Ahelyett, hogy itthon töltené az estéit, a cimborái társaságában mulat. Ilyenek a férfiak! De te, kis fiam, te, úgy-e, a mama jó kis

fia maradsz és nem leszel rossz, nem leszel gézengúz, mint az a lóha apád!

Benyitok a szobába. Világosság... A feleségem tartja ölében a tizhónapos fiúcskát és neki beszél. Kissé meghökken, amikor észrevesz:

— Hát te? Nem is hallottam, amikor hazajöttél. Ugy jársz, mint a kisérte. Megjessz. Itt van apuska — fordult a kicsikéhez — hazajött apuka, mondd neki: kezit csókolom apuka, már alig vártam, hogy hazajöjjen apuska...

Valahogy összeszedtem önruralmam.

— Sokáig vártatok rám? — kérdezem.

— Nem. Hiszen alig egy fél óráig jártál oda.

— Nem volt itt senki?

— Nem.

— Beszélgetést hallottam. Ugy rémlett.

— Igen. Én beszélgettem a fiaddal. Azt hittük, hogy ki tudja, meddig maradsz. Szidtunk, mint a bokrot, te rossz ember...

És én meg vagyok győződve arról, hogy a zűrzavaros kuszaságok, amik velem ezen az estén történtek, csakugyan megtörténtek. És látom, hogy az emberek visszatérnek, hogy az emberek ugyanazok. Látom, hogy én vagyok az apám és látom, hogy a kis fiamnak ugyanaz lesz a sorsa, mint nekem...

A börtén is mély megilletődést és részvétet keltett Hieronymi Károly elhunyt. A gyász- eset következtében a tőzsde tanács délben tizenkét órakor teljes ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a kormányhoz, valamint az özvegyhez részvétiratot intéznek, az elhunyt emlékéét jegyzőkönyvben megörökítik és a ravatalra koszorút helyeznek. A tőzsde tanács elhatározta továbbá, hogy a gyász jeléül a tőzsdét holnap délután félkettőkor bezárják, tehát az értéktőzsde utőtőzsdéje elmarad.

Tgyancsak rendkívüli ülést tartott még a Magyar Hajózási Egyesület, a József királyi herceg szanatórium egyesület igazgatótanácsa, a Magyar Gyáriparok Országos Szövetségének igazgatósága, a Magyar Fővárosi Malomegyesület, a Magyar Élelmiszerszállító Részvénytársaság, a Magyar Élelmiszerkivitel Cikk Országos Szövetsége és még több egyesület. A vezetők mindenütt a legnagyobb elismerés és legfájdalmasab részvéthangján emlékeztek meg Hieronymi Károlyról s elhatározták, hogy emlékezetét jegyzőkönyvben örökítik meg, özvegyének kondoleálnak, a ravatalra koszorút tesznek s a végtisztességen testületileg jelennek meg.

Hieronymi miniszter halálának hírére az ország valamennyi vasutállomása és postahivatala gyászlobogót tűzött ki.

Igen sok kondoleáló levél és távirat érkezett a külföldről is. Schönaich báró közös hadügyminiszter Hédeváry Károly gróf miniszterelnökhöz a következő táviratot intézte:

„Ö Excellenciájának. Hieronymi kereskedelemügyi miniszter urnak elhunyt alkalmából kérem, fogadja legbensőbb részvétem kifejezését azért a súlyos veszteségért, amely a kormányt e kiváló, nagyérdemű államférfi elköltözésével érte. Schönaich.“

Weizskirchner osztrák kereskedelmi miniszter a családnak kondoleált igen meleg hangon.

Arad kegyelete.

Hieronymi elhunyt Aradon őszinte, nagy részvétet keltet. A középületekre kitűzték a gyászlobogót. Varjassy Lajos polgármester intézkedett, hogy az elhunyt miniszter ravatalára Arad város is helyezzen koszorút, amelynek felirata a következő: „Arad szabad kir. város — Kegyelete jeléül.“

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara táviratban fejezte ki részvétét Hieronymi Károly családjára és a Kormány tagjaira előtt. — Az elhunyt miniszter özvegyéhez intézett távirat így szól:

Nagyméltóságú Hieronymi Károlyné urnő Budapest. A legmélyebb megilletődéssel vettük hírül azt a megrendítő gyász hírt, amely Excellenciás Asszonyt és családját s a lesújtottakkal együtt az egész magyar Kereskedelmet és ipart érte. Fogadja Nagyméltóságod e szomorú órákban Kamaráknak legfájdalmasabb s legőszintébb részvétnyilvánítását. Az aradi kereskedelmi és iparkamara.

A Kamara a kormány előtt kifejezett részvétét az alábbi táviratban közölte a kormány fejével, Khuen-Héderváry gróf miniszterelnökkel:

A legmélyebb fájdalommal vettük hírül Nagyméltóságod vezetése alatt álló miniszterium egyik legkiválóbb tagjának Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek elhunytát. A magyar törvényes érdekképviselet s a gondjaira bízott nagy közgazdasági érdekek igaz barátját, odaadó jóakarójukat, a magyar kereskedelem és ipar fáradhatlan előharcosát veszítették a megboldogultban. Fogadja Nagyméltóságod a miniszteriumot, a magyar közgazdaságot s mindannyiunkat ért nagy veszteség felett legfájdalmasabb részvé-

tünk nyilvánítását. Az aradi kereskedelmi és iparkamara nevében Ottenberg Tivadar elnök.

A temetés.

Az elhunyt minisztert holnap, szombaton délután négy órakor temetik el a Nemzeti Múzeum előcsarnokából. A király József kir. herceget bizta meg, hogy a temetésen képviseletében résztvegyen. A király ez elhatározását Paar gróf főhadsegéd özvegy Hieronymi Károlynéhoz intézett következő táviratban jelentette be:

Ö császári és apostoli királyi felsége legkegyelmesebben megbizni méltóztatott Ö császári és királyi fenségét, József kir. herceget Excellenciád megboldogult férjének. Hieronymi Károly Ö Excellenciájának temetésén való legfelsőbb képviseletével. Legfelsőbb megbizásból: Paar gróf lovassági tábornok.

A temetést a kereskedelmi miniszterium rendezi. A tisztviselői karból diszörtséget szerveznek, a melynek négy-négy tagja főlváltva fog a ravatal körül őrséget állni szombat reggeltől a temetés órájáig. Hollán Sándor miniszteri tanácsás, a kereskedelmi miniszterium elnöki osztályának vezetője, aki a temetés rendezésének munkáját végzi, a Nemzeti Múzeum előcsarnokának alaprajzát elkészítette, hogy a nagyszámban jelentkezett küldöttségek elhelyezését megkönnyíthesse. A miniszter holttestét ma este vizik lakásáról csöndben a múzeum előcsarnokába.

A múzeum kertjét már holnap délután 2 órakor elzárja a rendőrség. Azután már csak a hivatalos személyeket és a küldöttségeket bocsátják be. A kocsik a múzeum kertjének a köruton a Sándor-utca felől eső kapuján behajthatnak az előcsarnokhoz és a Múzeum-utca felőli kapun hajthatnak ki. A gyászszertartás ideje alatt a Múzeum-utcában várakoznak.

A temetési menetet a postás és vasutas altisztek nyitják meg, akik a Múzeum-köruton várakoznak.

Az elszállott ifjuság.

Hieronymi Károly a leltári politikusok közül való volt. Az ország hol elővette a kincsesházból, hol megint ráfordította a kulcsot: próbáljuk meg, talán mégis csak kegyeleti érték van? Es a hetvenöt éves ember jött, ment és minden újabb találkozásnál szélesebben bontogatta a szárnyait. Talán, ha kisebb lett volna, nagyobb a zaj körülötte. De mikor olyan természetesen látszott, hogy vele járt a soha nem kopó okosság! Minden beszédjét azzal a nyugalommal fogadta az ország, amilyennel az ember a hegyi forrás alá tartja akárhányszor a poharát. Mindi tudja, hogy kristálytiszta vizet kap.

Hieronymi melankólikus kedvvel nézte az idők változását.

— Hiszen csak huszonöt évvel volnék fiatalabb! — mondta az elmúlt ősszel, csillagtűzes, káprázóan szép éjszakán a Rózsadombon, kedves baráti társaságban. — Élvezni szeretném tökéletesen azt a gyönyörű alkalmat, mely most nyílt meg a munkára. Kérem, nem politizálnak az emberek! Megértették egyszerre, hogy ezen a boldogtalan, szegény kis földön mennyiről mondtak le s mindenki dolgozni akar. A közgondolkodásnak ezt a renaissanceát látva, kétségbeejtő az az érzés, hogy már hetvenöt éves vagyok!

Nem a köteles udvariasság volt, melylyel biztosították arról, hogy az ő csudás energiája legyűrte az éveket.

— Olyat kívánj magadnak — mondta valaki — amid hiányzik. Mert mi nemcsak huszonöt évvel látunk fiatalabbnak!

— Istenem! — mosolyodott el Hieronymi. — Fiatalnak! Minek fájdítjátok meg a szívemet. Annyira öreg vagyok már, hogy szinte azoknak a fiatalságát is irigylem, akiket szeretek...

A fehér asztal körül csend lett. Óbuda felől könnyű szellő kerekedett s nehéz rózsaszagot hozott a völgyből. A fiatalság parfümjé lassan beszállott minden szivbe. A miniszter felsóhajtott:

— És mégse kezdhethük elülről az életet!

A kereskedelmi tárca.

Hieronymi Károly halála alkalmából újra fölmerült az a terv, a mellyel már a koalíció is foglalkozott, hogy tudniillik a kereskedelmi miniszteriumot kettéválasztják s mellette külön vasutügyi miniszteriumot állítanak föl. A Házban ma sokat beszéltek erről, ugyszintén nagy érdeklődéssel szóltak arról is, hogy ki lesz az új kereskedelmi miniszter. Tisza István gróft és Serényi Béla gróft is emlegették, de általában legvalószínűbbnek tartják, hogy Hédeváry Láng Lajost veszi be a kabinetbe.

A kormány tagjai a képviselőház ülése után a miniszterelnöki elfogadó teremben tizenegy órakor értekezletre gyűltek össze, a melyen a Hieronymi Károly halálával megüresedett kereskedelemügyi tárca ideiglenes ellátásának kérdését tárgyalták. Elhatározták, hogy a felségnek előterjesztést tesznek, hogy a megüresedett kereskedelemügyi tárca ideiglenes vezetésével Lukács László pénzügyminisztert bizza meg. Hédeváry Károly gróf miniszterelnök a mai nap folyamán magánkihallgató áson fog megjelenni a királynál.

Bécsi lapok a gyászestéről.

A Neue Freie Presse az elhunyt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszteréről meleg megemlékező cikket közöl, kiemeli nagy tekintélyét és sokoldalúságát, valamint ritka munkaerejét, amelyek képessé tették, hogy a legkülönbözőbb téren alkotó munkát végezzen. Hieronymi kiváló, talpraesett debatter maradt élete végéig. Magyarország egyik leghívebb fiát veszteti el benne és egyikét a legkiválóbb államférfiaknak, akikkel rendelkezik. Rendkívül súlyos és szinte pótolhatatlan veszteség, amelyet Khuen-Héderváry gróf miniszteriuma szenved. Oly férfiú dőlt ki vele, akinek személyében nagy mult tradíciói testesültek meg, aki magában igen jelentős, tiszteletet parancsoló személyiség volt, oly politikus, aki rokonszenvet keltett mindenfelé maga iránt és kormánya iránt. Ezek oly körülmények, amelyek Hieronymi elhunytának politikai esemény jelentőségét kölcsönzik.

A Neues Wiener Journal írja: Az államférfiu tehetségebeu rendkívül gazdag magyar politikai világ Hieronymiban egyik legvilágosabb gondolkozó fejét, egyik legműveltebb emberét, egyik legtisztább jellemét veszteti. A lap dicsőíti az elhunyt miniszter rendkívül nagy szaktudását, eminens parlamenti tehetségét és nagy szónoki tudását. Mint megközelíthetlenül jellemző szilárd, mély érzésű és a kultúra iránt kiváló érzéssel viseltető férfiú, ha kimagasló alakja sok politikai támadásnak is ki volt téve, általános rokonszenvennek és csodálatnak örvendett barátnál és ellenségénél egyaránt.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel- lékállomás)	— — —	161
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — —	161
Nyomda	— — —	161

Ahol nem fizetik a tanítókat.

— Botránys állapot egy aradmegyei községben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

Minden szállítás, vagy tulajdon nélkül kulturbotránysnak nevezhető az az állapot, amely a szomszédos Szemlak községben uralkodik. Gyakran megtörténik ott, hogy a községi tanítók nem kapják meg a fizetésüket, s így a májusi fizetésüket se utalta ki a községi pénztáros. Erről a föltűnő esetről ezt közölték ma velünk:

Aradmegye egyik népes községében — Szemlakon — történt — nem első ízben — az alábbi eset. E hó 2-án ment el a községhez a községi iskolaszék gondnoka, hogy a községi tanító és ovónő fizetését az iskola pénztára javára felvegye és a tanítónak meg ovónőnek e havi járulékát kifizesse. Hiába vitték el nevezettek nyugtáikat, mert pénzt nem kaptak. Egyszerű az ok. A gondnokot a községhezán kifizették ugyan, de nem azzal, a mit követelt, hanem e röviden hangzó szóval, „nincs pénz“. Tehát oda jutott a község pénztára május 2-án, hogy nem volt képes 83 kor. 33 fill. kifizetni a népnevelőknek. — Éljen a tanító és ovónő hivatásszeretéből és ne fizetéséből. Ne álljon nyugtával elő, mert nincs honnan és nincs miből fizetni. Azért ne fogja el csüggedés. Elég hogy 60—70 piros-pozsgás növendéket oktató, tanító és nevel becsületes, munkás embereké.

Ennek rendkívül figyelemre méltó háttere van. Tudvalevő, hogy Szemlak körül huzódik el a Hadik-féle hétezer holdas alapítványi birtok, amelyet a vallásalapítványi bizottság kezelt és ad bérbe. Ennek a birtoknak a bérlői öt százalék iskolai pótdót fizettek az állami adó után. Ezt az összeget mindaddig fizették, amíg az uradalom két iskolát nem létesített a hatalmas birtokon a béresgyerekek taníttatása végett. Mielőtt azt a két iskolát föl nem építették, az uradalom területén élő iskolakötelesek a szemlakai községi iskolákba és ovodákba jártak és így az öt százalék pótdót megfizették a község pénztárába folyt be.

Amióta azonban ezt a pénzt a község nem kapja meg, folytonos zavarok vannak a tanítók és ovónők fizetése körül. Az előjáróság állandóan azt hangoztatja, hogy nincs pénze a tanítók fizetésére. Az iskola érdemes igazgatója, Vargha Károly egy alkalommal panaszszal is fordult a pécskai főszolgabíróhoz, amely kötelezte az előjáróságot a havi díj kifizetésére. Egy alkalommal karhatalom vált szükségessé, hogy a pénztárból kivegyék a pénzt.

Most ugy látszik, ismét megcsökönnyösödött az előjáróság és — nem fizet. Azt hangoztatják, hogy nincs pénz.

— Dehogy nincs pénz — mondta az Aradi Közlöny munkatársának az aradi tanfelügyelőség egyik vezetője — csak egy kis jóakaratra van szükség az előjáróság részéről. A községnek vannak olyan alapjai, amelyekben állandóan találni pénzt. Abból kellene elvenni a tanítók fizetését és helyébe tenni azt a nyugtát, amit a tanítóktól kapnak. Nincs olyan főszolgabíró, amely emiatt a jólelkű „szabálytalanság“ miatt megróná a községet.

TANÜGY.

(—) Vizsgálatok az aradi kir. főgimnáziumban. Az aradi kir. főgimnázium VIII. osztályu tanulóinak évfőző és érettségi vizsgálatai a jövő héten veszik kezdetüket: hétfőn (máj. 8.) a német-mathesis és fizikából, kedden a testgyakor-

lásból, szerdán a történet, magyar és görög-pótlóból és szombaton a bölelet, latin és görög. A magánvizsgálatok írásbeli része csütörtökön (máj. 11.), a szóbeli része pedig pénteken (május. 12.) lesz. A hittani vizsgálatok ezeket megelőzőleg szombaton (máj. 6.) tartanak. Az érettségi írásbeli vizsgálatot május hó 16., 17. és 18. napjain, a szóbeliek pedig június hó 6—10 napjain lesznek a nagyváradi tanker. kir. főigazgató elnökelete alatt. Az igazgatóság.

Mindent a hazáért!

(Miniszteri lecke a hü polgároknak.)

Egy küldöttség járt tegnap fent a miniszteriumban és segítyt kért valami középület céljaira. A miniszter azzal az elmés válasszal utasította el a küldöttség tagjait, hogy amennyiben összerakták volna az utiköltséget, a kért segíty nagyobb része megtérült volna. Ezek után nem lesz nehéz elképzelni a jövőben a küldöttségek sorsát:

A miniszter (szigoruan néz a küldöttségre): Ugy hát a pütyörő esuklódiak-nak új iskola kéne. És mivel okolják meg ezt a kérést?

A küldöttség vezetője (szerényen): Kérem szépen sok a gyerek, meg aztán az épület is nagyon rozoga. Télen beesik a hó, nyáron az eső. Nagyon régi már a szegény.

A miniszter (gunyosan): Persze és maguk azt hiszik, hogy az államnak nincs is más gondja, mint a maguk iskolája. Mi? Ez az első? A Dreadnoughtok csak utána jönnek? Meg az állami mén-telep? Minek az a sok gyerek, mi? És ha már megvan és kell új iskola, mért jönnek a mi nyakunkra. Mért nem tesznek össze annyi pénzt? Hiszen ezerféle mód van rá.

A küldöttség vezetője (szerényen): Kérem szépen kegyelmes uram, szegény emberek vagyunk. Nagyon szegények. Honnan vegyünk a pénzt?

A miniszter (gunyosan néz rá): Szegények? Ugy? És ez az aranylánc a hasán mi? És ez a két gyűrű? Ha maga iskolát akar, áldozzon a közért. Mért nem adja oda ezt a kis brilliántot?

A küldöttség vezetője (megretten): Kérem szépen ezt nem adhatom... A nagytatámtól kaptam. Meg aztán ez úgy se segít. Harmincezer korona kell.

A miniszter (szigoruan): Bolond beszéd. Mindenki odaad valamit, megvon magától valamit és egy-kettőre együtt van az összeg. Ezerféle mód van rá. (Az egyik küldötthöz.) Maga nagyon jól néz ki bácsikám. Hányszor kosztol naponta?

A küldött (ragyogó arccal): Köszönöm szives kérdését, négyszer. De néha ötször is. Amikor délután is uzsonnálok. Nyáron. Tetszik tudni, nagyon szeretem az aludtjeit.

A miniszter: Nohát maga ezután csak háromszor fog étkezni. Tudja. És amit megspórol, azt odaadja az alapnak. Nézze meg az ember. És az aludtjeivel aus. (Egy másikhoz): Maga a haját fogja odaadni.

A másik küldött (hebeg): A haját? Minek a haját?

A miniszter (szigoruan): A maga haját. Az új kalapokhoz sok lokni kell. Jól megfizetik. Nyáron úgy se jó az a sok haj.

A nagyhaju küldött (szomoruan): Kérem ez nem haj. Ez paróka.

A miniszter: Hát akkor a parókát fogja odaadni. (Egy másikhoz) És maga. Nézzük maga mire alkalmas. Jó erős öklei vannak azt látom. Micsoda maga?

A küldött (büszkén): Esztétikus és gondolkodó vagyok, kegyelmes uram. Én irtam a „A szép esztétikájának analízise különös tekintettel Pütyörőcsuklód éghajlati viszonyaira“ című művet.

Ha megengedi egy tiszteletpéldányt kegyelmes-séged...

A miniszter: Ez marhaság. Maga megtanulja a boxolást, érti? A boxolókat fényesen fizetik. Sok pénzt kereshet és jut belőle az iskolára is.

Az esztétikus (sir): De kérem én a légynek se tudok véteni. Én boxoljak?

A miniszter: Na csak semmi ellenvetés. Vagy ha inkább akar pikádor lenni, azt sem bánom. A köz kívánja. És maga nyalka legény. Hányszor fürdik maga uracsukám?

A nyalka legény: Minden hónapban egyszer kegyelmes uram. Tetszik tudni falun nagyon nehéz dolog.

A miniszter: Ezentul minden két hónapban fog fürdeni. A gyakori fürdő nem egészséges. És Schwarcz bácsi, maga látom új cipőt vett. Mit dobálja ki a pénzt?

Schwarcz bácsi: Kérem szépen, nagyon rossz volt már a régi. Nagyon ócska. Szégyeltem benne.

A miniszter: Az nem baj. Nem a cipő teszi embert. Meg lehetett volna talpalni. És az árát odaadhatta volna az iskolának. De hát persze arra nincs szívük áldozni. Könnyelműek, pazarlók, elverik a pénzt, aztán rájáznak az állam nyakára, hogy iskola kell, városháza kell, meg partvédelem, meg legelőmegváltás, meg más ilyen számárságok. Hát ennek vége. Mert az államnak fontosabb dolgokra kell a pénz. Megértették ugye?

A küldöttség tagjai: Megértettük, kérem szépen. (Dühösen mennek kifelé és az egyik rávicsoritja a fogát a kegyelmesre.)

A miniszter (meglátja): Hé maga jöjjön csak vissza. Akarok valamit mondani.

A küldött (megjuhászkozva): Mit parancsol a kegyelmes ur?

A miniszter (jóindulatulag): Nézze, láttam, hogy magának két aranyfoga van. Az egyiket bátran odaadhatja az iskolának.

Örs.

SPORT.

+ A Magyar Atletikai Klub első csapata Aradon. Szenzációs zamba menő dolgot nyújt vasárnap délután Aradváros közönségének az Aradi Atletikai Klub. Tegnap számunkban azt jeleztük, hogy vasárnap az elsőrendű játékosokból álló Nemzeti Sport Klubot látja vendégül az AAK. Már a hirdetések is megjelentek a hirdető oszlopokon, amikor távirati értesítést kapott a klub vezetősége arról, hogy az eredeti tervhez képest nem a N. S. K., hanem az első osztályu bajnokság egyik legkomolyabb jelöltje, a reprezentatív játékosokból álló Magyar Atletikai Klub első csapata jön Aradra.

A hiradás érthető örömet keltett a klub vezetőségében és a csapat játékosainál, mert ezzel a ténnyel az ország legelső egyesülete magához illő erejének ismeri el az Aradi Atletikai Klub csapatát. Ezen még kevés vidéki egyesületet ért megtiszteltetés nemcsak a klubra, de Arad közönségére is nagy elismerést jelent, mert csak azzal az érdeklődéssel fejlődhet egy város sportélete oly fokra mint Aradé, ha a közönsége oly lelkes pártolásban részesíti a sportegyletek törekvését mint azt Arad közönsége teszi.

Nem az öndicséret adja ajkunkra e szavakat, de az a minden oldalról megnyilatkozó vélemény, mely hazánk sportköreiből Aradról kialakult. A fővárosi lapok rendszeresen és a legmelegebb hangon ismerik el Arad sportérettségét. A Magyar Atletikai Klub nem egy csapatát szokta vidéken szerepeltetni, de még soha nem volt eset arra, hogy első csapatát vidékre küldte volna. Ma azonban, amikor az AAK. eddigi szereplésével és küzdelmeivel érettnnek mutatta magát arra, hogy ne második oldboys, vagy ifjusági csapatokkal mérkőzzék, hanem ellenfeleit kihívja az első osztályu csapatokat. A MAK. elfogadta a meghívást s teljes első csapatával jó le Aradra, hogy bemutassa magas fokon álló tudását, a football já-

téknak minél több és minél lelkesebb híveket szerezzen. Igazi, fényes ünnepe lesz vasárnap Aradon a sportnak a Török Gábor-utcai telepen. Egy Sipos, Oláh, Sárközy, Medyevessy, Krampels, Feketeházy, Kelemen, Onody szinte fogalmak ma a football sportban. Játékuk finom, uri, minden durvaságtól ment s az egész csapat méltó kifejezője és képviselője az ország legelső sportegyletének.

A vendéglátó Aradi Atletikai Klub e napot egyik legjelentősebb napjának tekintheti. Ehhez hasonló csak akkor lesz, amikor júniusban a Ferencvárosi Torna Klub teljes első csapatát látja vendégül.

A klub teljes első csapatával áll ki a küzdelemre, mely a kedvezőtlen idő esetén is a következő helyérek mellett tekinthető meg: Páholy 7 korona, tribün-ülőhely 1 korona, fentartott hely 2 korona, állóhely 60 fillér, diákjegy 20 fillér.

A gyilkos vaktöltés.

(Súlyos baleset az aradi gyakorlótéren.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad május 5.

A vár előtt elterülő gyeves gyakorlótéren az ugynevezett „halbinzli“-n ma reggel súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt, melynek a 33-ik gyalogezred egy közlegénye esett áldozatul. Gyakorlatozás közben az egyik közlegény fegyvere elsült és súlyosan megsebesítette az előtte álló Szucs Pétert, aki most szolgálja a harmadik évét. Érdekes a dologban az, hogy a balesetet nem éles töltés, hanem egy ugynevezett „exercierspatron“ furódott a szerencsétlen közlegény karjába, amelyet teljesen szétromosolt. Szucsot azonnal a kórházba szállították és megoperálták. Állapota igen veszélyes, mert félt, hogy egy-két papirosfoszlány benmaradt a karban és ez vérmérgezést okozhat.

A baleset részletei a következők:

Ma reggel hét órakor a vár előtt elterülő félszigetre vonult ki az ötödik század legénysége. A században több póttartalékos van, akik tizenhárom napi fegyvergyakorlatuk teljesítésére vonultak be az ezredhez. A század ma lövő és célzó gyakorlatokat végzett. Három csoportra osztották őket, mindegyik két sorból állott. Az egyik sor a földön feküdt, a másik pedig féltérdegre ereszkedett mögötte.

A gyakorlatokat az ugynevezett „exercierspatron“-okkal végezték, melyben a puskaport papiros szoritja le. A legénység vigan puffogtatta a patronokat, amikor a fegyverzörgésbe és a katonai jelszavakba egyszerre hangos jajiáltás vegyült. A következő pillanatban a második szakasz első sorában álló közlegény, Szucs Péter kiejtette a kezéből a fegyvert és lerogyott a földre. Jobb felső karjából a sötétkék posztó-bluzon át először szivárogni, aztán patakzani kezdett a vér.

A gyakorlatozó században nagy riadalom támadt. A tisztek összefutottak és a legénységet összevonták. A századparancsnok rendeletére levetkőztették Szucsot és kimosták a sebet. Hevenyészve bekötötték, aztán két legény közrefogta a sebesültet és be akarták támogatni a kórházba. Alig tettek azonban pár lépést Szucs elgyengülten összeesett és elvesztette eszméletét. Néhány perc múlva két egészségügyi katona jelent meg a gyakorlótéren targoncával és a katonát beszállították a kórházba, ahol a délután folyamán a papirfoszlányokat eltávolították a sebből. A sebesült katona állapota súlyos.

Sikerült megállapítani a baleset okozójának kilétét is. Ez egy póttartalékos, aki most vonult be 13 napra. Azzal védekezik, hogy Szucs előbb ugrott fel a földről mint kellett volna és így érte a lövés.

Érdekes hogy hasonló baleset történt két év előtt is. Ez a baleset azonban halálos ki-

menetelű volt, mert a közlegénynek a mellébe furódott a patron és másnapra kiszenvedett.

A katonai hatóság szigorú vizsgálatot indított a baleset dolgában.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Nászinduló, szimf. Rettegny Margit vendéglátása. (A. berlet)

Vasárnap: Délután: Cigányszerelem, operett. Este: A bolond, opera. (B. berlet.)

* A testőr vendégművészekkel. Érdekes, kettős vendégszerepléssel került ma este színre Molnár Ferenc darabja A testőr. Rettegny Margit a Vigszínház tagja és Almásy Endre a szegedi direktor léptek fel a színész és a színésznő szerepében. Almásyt, a művészt tavalyi vendégszerepléséből ismerjük. Kvalitáson művész ember, aki egyéniséget visz alakításába. A testőr szerepében is rutinizott színésznek bizonyult, aki eredeti felfogásban adta a kétlaki szerepet. A testőr szerepében kiváló produkált, és a közönség őszinte elismeréssel fogadta jeles alakítását. Nem mindennapos talentumot ismertünk meg Rettegny Margitban. Elegáns megjelenésű, öntudatos fellépésű fiatal leány, aki első intrádára megkapja a nézőt. Játékban, beszédben befejezett művészi produkciót nyújt. Olyan jelenség, akit észre kell venni, és aki leköti a figyelmet. Mai derűjével őszinte és osztatlan tetszésre talált, és itteni szereplése után bátran megjósolhatjuk, hogy Rettegny Margit nevével a jövőben sok és jelentős sikerek kapesán fogunk találkozni. A közönség zajos ünneplése bizonyítja, hogy itt megértő és elismerő publikumra talált a kiváló tehetségű művésznő. A mieink közül Benkőnének és Várnaynak hozott újból és ismételt nagy sikert A testőr előadása. H. G.

* Érdekes képvásárlás. Andrányi Károly báró ma megvásárolta Molnár József Utolsó reménység című nagyszabású festményét. A művészettörténeti szempontból is nevezetes alkotás néhai Schlauch Lőrinc biboros, nagyváradi püspök birtokában volt, aki magától a művésztől vásárolta. A nagybecsű mű megalakítója Molnár József festőművész, a magyar művészettörténelemben előkelő szerepet játszott. 1821-ben született Zsámbékon (Pest megye). Már mint a pesti piarista gimnázium növendéke hajlamot mutatott a festészet iránt s minden szabad idejét a városi rajztanodában töltötte, hol Landauer tanár vezetése alatt nagy szenvedéllyel rajzolt. Tizenhat éves korában egészen a festészeti pályára adta magát, később gyalog bejárta Erdélyt s Deesen Torna József pártolása mellett számos arcképet festett. Innen Velencébe ment s az Akadémia delle belle arti növendéke lett. Itt ismerkedett meg Ürményi Ferenc koronárral, ki pártfogásába vette s évi 400 korona ösztöndíjjal támogatta. Velencéből két évi tanulmányozás után, Ligeti Antal barátjával Rómába, azután Firenzébe, majd Nápolyba és Livornóba utazott. Itt elválván Ligetitől, Pisába ment, majd Luccán, Genován és Milanón át Münchenbe, hol Schorn és Folze tanárok előadásait látogatta. 1849. Stuttgartban arcképfestéssel foglalkozott, még pedig oly nagy sikerrel, hogy kilenc hónap alatt 120 arcképet festett. Volt Párisban, Brüsszelben, majd visszatért Münchenbe, hol történelmi, allegorikus és genréképeket festett, melyek legtöbbször Londonban találtak vevőre. A keresztények üldözése című képe később az 1870-iki londoni világkiállításon az angol királynő figyelmét is magára vonta és a kiállítás díszokmányát szerzte meg a művész számára. Molnár 1853-ban

költözött vissza hazájába, hol azóta hosszú sorát festette meg a tájképeknek, a történelmi, allegorikus és vallásos festményeknek, melyek mind a kivitel nagy gondosságáról tesznek tanúságot. Nevezetesebb művei: Budavár visszavétele a törököktől (I. Ferenc József birtokában), Poprád tava, Közép-órom, a Nagyszalóki csucs s a Balaton tava (Klotild főhercegnő birtokában); Schlauch Lőrinc nagyváradi püspök vásárolta meg tőle az Utolsó reménység et s Maddonnát a Krisztusgyermekkel, továbbá azt a nagy méretű festményét, mely Krisztust 12 éves korában ábrázolja az irástudók között. A nemzeti muzeumban láthatók tőle: Abrahám kiköltözése, Fürdő nők, Dezső vitéz halálával megmenti Róbert Károlyt. Molnár 1894-ben ülte meg festői pályájának ötvenéves jubileumát s ugyanakkor a képzőművészeti társulat palotájában kiállítást is rendezett kész képeiből, vázlataiból és tanulmányaiból.

* Az aradi országos fényképkiállítást megnyitásától fogva állandóan sokan látogatják, köztük számos fővárosi és vidéki vendég is megtekintette a kiállított művészi képeket. A sajtó s a közönség egybehangozóan nagy elismeréssel nyilatkozik a kiállításról, különösen tetszenek Ráth Arnold (Budapest) felvételei, amelyeket a jégbarlangról készített, továbbá Matusik Márton (Arad) aradmegyei tájképei és művészi felvételei, valamint Bohus László báró színes stereoskop felvételei. Több képvásárlás is történt. Ottenberg Tivadar megvásárolta Faix Jaques „Aradi kofák“ és Matusik Márton „Delelő birkák“ című képét. Teltes Vilmos budapesti építész-mérnök Matusik Mártonnak az „Aldunai részlet“ című képét vette meg. A kiállítás csekély belépő díj mellett tekinthető meg a liceum dísztermében. A jövő hét folyamán a tanulóifjúság is megnézi a képeket.

* Nászinduló. A ma este szép sikerrel debütált vendégszínész, Rettegny Margit kissasszony holnap a Nászinduló egyik főszerepében folytatja és fejezi be vendéglátását.

* Az Acsev. Szárnyaskerek Dalkör estélye. Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak dalköre május hatodikán, szombaton este a városligeti vendéglő dísztermében hangversenynyel egybekötött táncmulatságot rendez. Az estély műsora a következő:

1. Abt Vizirózsa műdal, énekl. a dalkör.
2. Zerkovitz. Nadrágszoknya-nóta, énekl. Szilvássy Antal, zongorán kíséri Hunyadi Ilonka.
3. Genée. A borkostoló, énekl. a dalkör.
4. Hegedű duett, előadják Rácz Testvérek, zongorán kíséri Fischer Ernő.
5. Róvfy. Kakasnóta, énekl. a dalkör.
6. Schubert 4 Impromius Op. 90., zongorán előadja Hunyadi Ilonka.
7. Állatkvartett, előadja a dalkör négy tagja, zongorán kíséri Fischer Ernő.
8. A szekrény rejtelve, bohózat 1 felvonásban. Személyek: Dénes — Keli László, Amália, neje — Hubert Annuska, Ákos, hadnagy — Szilvássy Antal, Laura — Phigler Margitka, Laci, baka — Barta János, Kati — Csomán Etelka.

* Világattrakciók a Nyári Színházban. Arad kulturközönségének ma már olyan magasfokú igényei vannak, hogy egyetlen napra sem lehet tartalmasabb műélvezés és szórakozás nélkül hagyni. A nagyközönségnek ezt a jogos óhaját akarja Szendrey színigazgató kielégíteni azzal, hogy ahogy befejeződik a téli szezon, nyomban másnap megnyitja a Nyári Színház kapuit. Miután a társulat tagjainak egy havi szabadságidő biztosítva van szerződésileg, így a szelős muzsahajlékban nem rendes színelőadásokkal, hanem nagyszabású, nívós látványosságokkal kezdődik meg a nyári szezon. Szendrey színigazgató már leszerződött Európának jelenleg legnagyobb s legcsodálatosabb négy attrakcióját. A legjelesebb nevű artisták produkcióján kívül minden előadáson 1200 méter

hosszu olyan mozgófényképeket mutatnak be, amelyek még sehohsem voltak láthatók, hanem a filmgyárból egyenesen Aradra kerülnek.

* A lyoni futár. A közönség izlése szuverén és azt nem lehet befolyásolni. Eppen abban nyilatkozik meg az Uránia-színház igazgatóságának sokszor méltatott helyes érzelme, hogy mindig eltalálja a közönség izlését. A műsor mostani hatalmas slágere A lyoni futár egyszerre meghódította a közönséget. A kinematografiának ez a remekműve szerencsésen egyesíti magában a művészetet és a valóságot. Moreau, Siraudin és Delaseur drámája meg-rázó hatást gyakorol a nézőre. A justizmord nemes áldozata Lesurques mélységes szánalmunkat ébreszti fel és bizony alig marad megilletetlenül egyetlen néző is, aki könyes szemekkel ne nézné végig a tévedések szörnyű játékának áldozatul esett szerencsétlen embert. A nagyhatású képet szombaton mutatja be utoljára az Uránia-színház és a látványosságát a legmelegebben ajánlhatjuk mindenki érdeklődésébe. 175

* A kétféle szerelem premierje az Apollóban. Az aradi Apolló-színház pénteken mutatta be a „Kétféle szerelem” című drámai művet, amelyet tudvalevőleg a berlini rendőrség betiltott, mert pikánsnak találta. A nagyszabású drámát zsufolt nézőtér nézte végig s a közönség nem győzte csodálni a cselekmény érdekfeszítő fordulatait s a felvételek mesteri beállítását. Ismeretlen világba viszi el a „Kétféle szerelem” a nézőt. Magunk előtt látjuk a tudatlan vidéki egyetemi hallgatót, mint tájékozatlanul bolyong a nagyváros tövises utvesztőjében. Aztán a következő felvonásban már a fiatal s raffinált masszírozó lakásán vagyunk, ahol a nagystilű kokott kábitó esőkökkel s ölelésekkel keríti hálójába a gazdag fiút. A harmadik felvonásban viszont látjuk a fiút és a kokottot egy éjjeli mulatóhelyen, ahol résztvesznek a szerelmi orgiákban. A legérdekesebb jelenete a drámának, amikor a fiút az anyja kokottnak öltözködve szerelemre lobbantja maga iránt s mikor befejezte a hódítását, leleplezi magát s az eltévedt gyereket visszaviszi a szülei házához. A drámának realisabb jelenetei is vannak s így gyermekek nem tekinthetik meg. A kétféle szerelem több elsőrangú mozgóképpel szombaton minden előadásán bemutatásra kerül az Apollóban. 177

A Hieronymi-család.

— Jellemző történetek. —

*

Ama nagynevű polgárcsaládok közül való Hieronymi kereskedelmi miniszter családja, melyeknek ősi fészke a polgári erényekben gazdag Győr. A Kautz, Láng, Wekerle, Karpf (Karffy-Karvassy) és számos más család atyái, ősei mind Győrött vetették meg további boldogulásuk alapjait. Polgári foglalkozás adta megélhetésüket. Wekerle ősei a sörfőzés mesterségét üzték előbb Szigetben, majd Győrött. Láng ősei gabonával és sertéssel kereskedtek, a Kautzok atyja mintgyógy-szerész nevelte nagyra fiait. Hieronymi nagyatya Ferencz Ottó, mint piktör vetődött Győrbe 1802-ben és később a Révay Miklós alapította rajziskola tanítója volt.

Születési helye ki nem puhatolható; valószínű olasz eredetű. Viszont bizonyos az, hogy Bécsben kelt egybe 28 éves korában 1796. február 7-én a 18 éves Mansuet Vincenciával, a most elhunyt miniszter nagyanyjával. Lakott pedig az egybekelés napján Bécsben Auf der Wieden 241. sz. házában, hol mint „Kunstmahler” kereste kenyerét. A miniszter édesatyja már Győrött született 1803-ban és ugyanott született három nőtestvére is. Vincencia 1808-ban, Rozália 1816-ban, ki testi hibában szenvedett és Katinka 1818-ban. A rajziskolában Halper utódja volt és működését 1818. évi november 1-én kezdte meg, befejezte pedig 1829. évi január 21-én. Ezen kritikus nap délutánján, miután délelőtt még tanított, váratlanul szélütés érte. Meghalt 23-án, 63 éves korában. Tanítói működése felsőbb hatósága részéről elismerésben részesült.

Tanítványi részére sajátkezűleg készült 25 db. építészeti rajzmintát engedett át a rajziskolának, melyekért soha semminemű kárpótlást nem kért és nem is kapott. Fia, szintén Ferencz Ottó, Győrött járta az iskolákat és mérnöki alapismereteit atyjától sajátította el.

A rajztanár szerény anyagi viszonyok között tartotta fenn és nevelte öttagú családját. A 300 forintos fizetés bizony nem igen nyújtott kényelmet. Hozzá még betegeskedő neje folyton orvosi segélyre is szorult, ki gyöngye testalkatu volt, gyakran migrénes göresökben szenvedett és sokszor elájult. Házigondjai némi enyhítésére magánórákat adott a festészetből és rajzból. Ünnepes vasárnapokint az iparostanoncokat oktatta. Ezen foglalkozása egyszer nagy kellemetlenséget okozott neki. A győri asztalos mesterek súlyos panaszt tettek ellene, hogy inasaitól 10—10 krajcárt szed külön és a felszabadításhoz szükséges rajzbizonyítványokat 4—5 forinton állítja ki. Dreschmitzer, tankerületi főigazgató vizsgálatot indított ez ügyben. Hieronymi a maga védelmében néven nevezte a gyerekeket; kimutatta, honnan fu ellene az asztalosok dühös szele. A lusta és iskolakerülő inasoknak bizony nem adott bizonyítványt és azok így fel nem szabadulhattak. Bebizonyította, hogy tanárkodása alatt még a leggyengébb tehetségű is megtanult annyit, amennyit iparága okvetlenül megkívánt. De hát mester uraimék sem a templomba, sem az iskolába nem küldik inasikat, hanem odahaza foglalkoztatják házi teendőikkel, hol gyermekeket dajkálnak, hol a konyhában kuktáskodnak. Azután meg kérve könyörögnek, hogy az attestátumot a tanár kiállítsa, csak hogy megszabaduljanak még az ételmet sem érdemlő tanoncoktól. Wekerle Gottfried, bencés tanár és egyúttal az elemi nemzeti iskola igazgatója, igazolta a vád alaptalanságát és így Hieronymi fényes elégtételt kapott.

Halála után özvegye 100 forintos nyugdíjat élvezett, melyet a város házi pénztára neki egészen haláláig fizetett, 1853-ig. Kiskorú leányai számára is kért neveltetési járulékot, de ezt a város tanácsa hivatkozva a nagy árvíz miatt esett nagy károokra és költségekre, nem engedélyezte, a magy. kir. udvari kamara meg azért sem adhatta meg, mert a nyugdíjszabályzat ily című paragrafusát nem ismert. Silány özvegyi ellátása mellett mérnök fiánál élte végső napjait, hol Nagyszombatban, hol Budán.

*

Hieronymi a Tisza-kormány után egyik vidéki barátját látogatta meg, váratlanul, inkognitóban és amikor a kastélyba ért, akkor hallotta csak, hogy a barátja a községben van, holmi hivatalos banketten, vagy lagzin. Az egyik inas ajánkozott is:

— Majd én elszaladok érte, kogyelmes uram.

— Csak hagyja. Inkább elmegyek magam.

Az ex-miniszter el is ment, kihívta a barátját, aki örvendve biztatta, hogy jöjjön be ő is. Jól fog mulatni az egyszerű falusi emberek közt. A kogyelmes ur készségesen válaszolta:

— Hát jó, bemegyek. De csak azzal a föltétellel, ha inkognitóban maradhatok.

Igy is történt és Hieronymi jóízűen elkvaterkázott a társaságban. Lassankint politikára került a beszéd és Hieronymi persze oly tájékozottan beszélt, hogy valamennyien tátott szájjal hallgatták. Az egyik lelkesedve kiáltott föl:

— Isten ugyse! Önben egy képviselő veszett el!

Az öreg ur furcsa mosolylyal felelt:

— Téved barátom... Egy miniszter veszett el bennem.

*

Az első Wekerle-kabinetnek tudvalevőleg Hieronymi volt a belügyminisztere és Andrássy Gyula gróf — akkor huszonhat éves ifju — volt az államtitkár a belügyben. Dacára fiatal korának,

a gróf nagyon kurtán bánt el az emberekkel. Így például Kaffka Lászlót, aki akkor osztálytanácsos volt, mindig így hívta be:

— Hol van az a Kaffka?

Egy Krautz nevű miniszteri tanácsost, aki alája volt rendelve, csak így szólította be:

— Küldjék át azt a Krautzot! . . . És az a Hieronymi itt van már?

Sőt a miniszterét sem valami tulságosan respektálta. Egyszer aztán behívatta Hieronymi és így szólt hozzá:

— Hallom, méltóságodnak nagy demokratának méltóztatik lenni.

— Nem értem, — felelt bámulva Andrássy, aki egyébként perté viszonyban volt a miniszterrel.

— Hallom, — folytatta Hieronymi — hogy senkit se méltóztatik respektálni . . . mindenkiről csak per Krautz, per Satóbbi beszél. Elgondolom, milyen szerencse, hogy a király nem inspicirozza egyszer a miniszteriumot, mert akkor így tetszene kérdezni:

— Itt van már az a Ferenc József?

Többet aztán nem is volt szükség ilyen figyelmeztetésre.

Nyiry Sándor meghalt.

— Az erőszakos Házfelosztás kormánybiztosa. —

Távirati tudósítás.

Arad, május 5.

A magyar testőrség palotájában — mint Bécsből jelentik — ma délután 5 órakor Nyiry Sándor altábornagy, volt honvédelmi miniszter meghalt. Nyiry altábornagy betegsége még három évvel ezelőtt támadt. Akkor tüdőgyuladást kapott, amelyből ugyan kilábal, de amelynek következtében azóta állandóan gyöngélkedett.

Néhány héttel ezelőtt az altábornagy állapota rosszabbra fordult és orvosai rögtön látták, hogy állapota igen komoly. Oriási fájdalmi voltak, úgy, hogy orvosai, akik tudták, hogy el van veszve, főleg arra törekedtek, hogy fájdalmait enyhítsék.

Felesége és orvosai odaadó szeretettel ápolták a beteget, akinek állapota ennek ellenére is folytonosan rosszabbodott. Ma délelőtt a beteg altábornagy agoniába esett és nem is tért többé öntudatra, mig délután fél öt órakor elhunyt.

Temetése hétfőn délután lesz a magyar testőrség bécsi palotájából. Az elhunyt altábornagyot a bécsi központi temetőben helyezik örök nyugalomra.

Nyiry Sándor életrajza a következő: Született Székelyen 1854. november 7-én. Katonai tanulmányait a marburgi hadapród-intézetben kezdte meg. A bécsúj helyi katonai akadémia elvégzése után 1874-ben hadnagygyá nevezték ki a 68-ik gyalogezredben. 1878-ban résztvett Bosznia és Hercegovina okkupálásában. 1879. május 1-én főhadnagygyá lépett elő. A hadi iskola elvégzése után 1881. november 1-én a vezérkarhoz osztották be. 1884. november 1-én I. osztályu századosná nevezték ki a vezérkarban. 1887. szeptember 1-én csapatszolgálatára osztották be a 68-ik gyalogezredhez. 1891. május 1-én a 24-ik gyaloghadosztály vezérkari főnöke, hat hónappal később pedig őrnagy lett. Mint őrnagyot a közös hadügyminisztérium elnöki osztályába osztották be, 1892. október 18-án pedig a hadügyminisztérium szárnysegédévé nevezték ki. 1894. május 1-én alezredessé lépett elő. Nyiry több éven át részt vett a delegációk ülésein, hol a hadügyminiszter helyett magyarul válaszolt az országos bizottságban felmerült kérdésekre. 1896-ban a magyar kir. honvédséghez helyezték át, ahol a

debreceni 3-ik honvéd gyalogozred parancsnokává, 1897. január 6-án pedig ezredessé nevezték ki. 1899. júniusban a honvéd Ludovika-akadémia parancsnoka lett.

1903-ban vezérőrnagy lett és még ugyanazon év november 3-án honvédelmi miniszterré nevezte ki a király. Néhány hónapra rá valósgós belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki a király. Minisztersége idején Budapesten a második kerület képviselőjévé választották. Tisza István gróf kabinetalakítása idején eltűnt a politikai élet színteréről, hogy nem sokára a parlament emlékezetes karhatalommal való feloszlásánál döntő szerepet játszó. A parlamenti rombolás emlékezetes napján ugyanis mint kormánybiztos ő intézte a képviselőház karhatalommal való feloszlását. Az ő kéziratával jelent meg a parlamentben Fabricius ezredes és az ő parancsára oszlatta fel a képviselőházat.

Nyirynek a történelmi nevezetességű napokon való szerepléséről a következőket közölte az Aradi Közlöny 1906. évi február 18-iki száma:

Nyiry Sándor vezérőrnagy, az országgyűlés feloszlásával megbízott királyi biztos, ma bevonult a fővárosba. A királyi biztos tizenegy órakor különvonaton érkezett Székesfejervárról Budapestre, a déli vasút pályaudvarára. Polgári ruhában volt, mint kísérői valamennyien, egy vadászfőhadnagyot, a székesfejervári V. honvédkerületi parancsnokság segéd tisztjét kivéve, aki egyenruhát viselt.

A pályaudvar előtti térségen Beniczky Tamás rendőrfelügyelő vezetésével husz lovasrendőr és hatvan gyalogosrendőr várta a királyi képviselőjét, a Perronon pedig Máltás Hugó rendőrtanácsos, a detektíveknek és polgári rendőröknek — lehetnek vagy huszan — osztogatta a parancsokat.

Nyiry Sándor jóformán azt sem várta be, míg a vonat megállt. Fialatos könnyedséggel kiugrott szalonkocsijából s segéd tisztjét követve ruganyos léptekkel egyenesen Máltás Hugó felé tartott, aki elébe ment s mikor három lépésre megközelítette, megállt, összecsapta bokáját s keményen jelentette:

— Máltás Hugó rendőrtanácsos jelentem, hogy tábornok ur fogadására megjelentem.

A királyi biztos kezét fogott vele, aztán az állomás I. osztályu várótermén át kísértette a pályaudvar előtti térségre, ahol kétlovas udvari fogat várta. A rendőrök, akikhez a vonattal érkezettek is csatlakoztak, nyomon követték s körülvették az udvari fogatot, míg Nyiry segéd tisztjével be nem ült. Mikor a kocsit megindult, Beniczky lovasaival mögéje rugtatott s elkísérte a királyi várba. Máltás rendőrtanácsos kocsin követte a menetet.

A vár kapujában Ybl Lajos lovag várkapitány fogadta és elvezette a királyi palota balszárnyán levő várkapitányság után következő épületrész első emeletén berendezett négy szobás lakosztályába.

A főváros közönsége Nyiry megérkezéséről előzőleg nem tudott s ezért a királyi biztos bevonulásának csak azok voltak tanúi, akiket dolguk épen akkor a déli pályaudvar felé vitt. A megérkezés híre gyorsan elterjedt a fővárosban és érthető izgalmat keltett.

Nyiry Sándor királyi biztos délután meglátogatta Fejérváry Géza báró miniszterelnököt és Bihar Ferenc altábornagy honvédelmi minisztert, akikkel hosszasan tanácskozott.

Hogy miként fogja a királyi biztos az országgyűlést feloszlítani, erre nézve egy koalíciós estilap a következőket írja:

Nyiry Sándor királyi biztos a királyi várakban fogja az országgyűlést feloszlítani. Ami-

kor hétfőn délelőtt tíz órakor a képviselőházban és a főrendiházban megtörtént a Házakat egybehívó királyi kéziratoknak kihirdetése, a két Ház elnökének miniszterelnöki átíratot nyujtanak át, melyben a miniszterelnökség tudajta, hogy újabb királyi kézirat érkezett. Ez a kézirat aznap, vagyis február 19-én délelőtt 11 órakor fölolvastja az 1905. február havában egybehívott országgyűlést.

A fölolvastató kéziratot a királyi biztos a királyi vár tróntermében olvassa föl és ezért kéri a miniszterelnöki átírat a képviselőket és főrendeket, hogy a fölolvastató kézirat meghallgatására fáradjanak föl a királyi várakba, ahol a fölolvastató aktusát Nyiry királyi biztos pontban 11 órakor ejti meg.

Már előbb, fél 11 órakor valamennyi királyi kézirat tekintet nélkül arra, vajjon a két Házban kihirdették-e azokat vagy sem, megjelennek a hivatalos lap különkiadásában. Ha a hivatalos lap megjelenése után a képviselőház ülése netalán még tartana, a királyi biztos a parlament épületének katonai karhatalommal való kiűrését fogja elrendelni.

Nyiry Sándor királyi biztos, kinek küldetése febr. 22-én megszűnt, a nap folyamán bucsulátogatásokat tett és fogadott. Ekkor vonult föl utoljára tiszteletére a diszörtség a királyi várba. Nyiry délután Bécsbe utazott, ahol a király az általános kihallgatások során fogadta.

HIREK.

Viharos eső Aradon.

— Viz alá került pincelakások. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5

Ma délután háromnegyed három órától körülbelül három óra tíz percig viharos jégeső, kisebb méretű felhőszakadás öntötte el a várost, a mely több helyen a pincelakásokban tetemes anyagi kárt is okozott.

Egész nap borus és felhős volt az ég. A hőmérséklet meglehetősen süllyedt és a tegnapi prognózis, mely gazdag csapadékot ígért valóra is vált. Erdély felől gyülekező felhők azt hozták hírül, hogy a vármegye keleti részein is jégesők voltak és a két óra után kerekedett erős szélvihar meg is hozta a roppant bőséges és erős esőt.

Fél három óra felé kisebbszzerű égiháboru előzte meg a vihar kitörését, de a dörgés és gyöngébb villámlás nem árult el oly méretű esőzést, mint a milyen csakhamar a városra szakadt. Háromnegyed háromkor nyíltak meg a felhők, melyekből hirtelen és óriási tömegben zudult le az eső, majd pedig csakhamar borsó és helylyel-közzel, mogyoró nagyságu jégszemek kopogtak aszfalton és a házak, üzletek, kávéházak üvegtábláin.

Az utcákon csakhamar bokáig érő víztenger akadályozta meg a közlekedést. A csatornák beömlőit eldugaszolta a szemét és több helyen áthatatlan víztömegek gyűltek össze.

A pincelakásokat igen sok helyen egy méter magasságu víz öntötte el és a butorokban, falakban tett kárt. A rendőrség telefonján minden öt percbe kétségbeesett hangon kértek segítséget a veszedelmes elemmel szemben. Azonban a rendőrség sajnos, teljesen tehetetlenül volt kénytelen elutasítani a hozzá fordulókat. A tüzoltóságnak van hét szivattyuja és semmi munkaereje. Ezért csak ott lehetett gyorsan a vizet a pincékből kiszivtatni, ahol maga a károsult küldött kocsit a szivattyúért a tüzoltó laktanyába és maga gondoskodott a munkaerőről.

A Salacz-utca 2., a Lipót-utca 6., Thököly Imre-utca 3., a Kossuth Lajos-utca 66., a Rákóczy-utca 8., a Kölcsey-utca 9. számú ház pincéi teltek meg vízzel az óriási esőzés következtében. A Béla-téren sátrat ütött cirkusz is teljesen víz alá került és a ma estére hirdetett előadást meg sem lehetett tartani.

— Az időjárás. Egyelőre még lényegtelen hőváltozás és helyenkint zivataros esők várhatók. — Sürgönyprognózis: Enyhe, zivatarok. Déli hőmérséklet 22-2 Celsius.

— A király a budai várban. Fővárosi tudósítónk jelenti: A király tegnap délután egy fél óráig sétált a Várkertben. Ma reggel a szokott időben kelt fel és hét órakor kihallgatáson fogadta József főherceget.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Vecsei János aradi vámgyakornokot vámtisztté nevezte ki.

— Ki lesz a bécsi hadtestparancsnok? Bécsből jelentik: Magas katonai körökben az a hír terjedt el, hogy a legfelsőbb katonai törvényszék elnöke Jibn Frigyes tábornagy nyugalmába vonul és helyét Versback Mansvét bécsi hadtestparancsnok foglalja el. A bécsi hadtestparancsnoki állásra kombinációba vették Sprecher Artur tábornokot, a pozsonyi 5. hadtest parancsnok, Koller Albert tábornokot, a prágai 8. hadtest parancsnokát és végül Ferenc-Salvator főherceg altábornagyot, a bécsi lovas-hadosztály parancsnokát.

— A Magyar vasuti forgalmi r. t. tökémelesége. A Magyar vasuti forgalmi részvénytársasága igazgatósága a társaság alaptőkéjének 6 millióról 8 millió koronára leendő felemelése céljából rendkívüli közgyűlés egybehívását határozta el. A társaság a debreceni városi villamos vasutnak és a debrecen-hajdusámsoni h. é. vasut folytatásaképpen a hajdusámson-nyirbátori vasutvonalnak építését vitte röviddel ezelőtt keresztül s az érdekköréhez tartozó városi vasutak további fejlesztésén, valamint a már korábban felvetett vasuti és vizierü-tervezeteken kívül új helyi érdekű vasutvonalak előkészítésével, nemkülönben testvérvállalataival karöltve új külföldi üzletek kezdeményezésével foglalkozik. Ezekből az okokból az igazgatóság a társaság anyagi eszközeinek megerősítéséről gondoskodva oly megállapodást készített elő, mely szerint az új részvények piacra nem kerülnek, hanem évek sorára lekötötnek. A Drágánvölgyi vizierőműre vonatkozó engedélykírtat a társaság már megkapta és így a mű megvalósítása most már gyors lépésekben fog előrehaladni.

— Házasság. Faragó Rezső a hónap 16-án, déli 12 órakor köt házasságot Aradon Böhm Olgával. — Hegedüs Nándor, a Nagyvárad Napló felelős szerkesztője május hó 16-án, délután 3 órakor köt házasságot Schwarz Paulával.

— A pályaudvar előtti tér rendezése. Aradváros törvényhatósága tudatta az államvasutak igazgatóságával, hogy melyek a kívánságai a pályaudvar előtti tér rendezésénél. Ezek figyelembe vételével a vasut elkészítette a rendezési terveket és költségvetéseket. A terv szerint a jövőben a terhes szekerek a megnyitandó Leiningen-utcán át jutnának a főútra. A tér kialakítására 145 ezer korona van költségvetésbe véve, mert maga a keramit burkolat körülbelül százezer koronába kerül. A költségek telét a törvény értelmében a város tartozik fedezni, ami huszonöt éves annuitásra elosztva évi 5600 korona megterhelést jelent. A közlekedési és város szabályozási bizottságok hétfőn együttes ülésben foglalkoznak a kérdéssel. Ha a közgyűlés megszavazza a költségeket, akkor a teret még a nyár folyamán elkészítik.

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!

Varga D. Daninál kaphatók
Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.

4578

Deréktűzők méret után a legújabb formákban.

Aki bort, gyümölcsöt, gabonát, butort,

Zongorát, stb.

Azonnal, vagy

rövid időn belül eladni óhajt,

aki üzletet, műhelyt, lakást, stb. kiadni kíván,

de nincs rá vevője, illetve bér-
lője,

igen gyorsan eredményhez jut,
ha az **Aradi**

Közlöny kis hirdetési rova-
tát használja. Aki

összeköttetés és ismeretség híján
házastársat, nevelőt, könyvelőt,

Zsellért, stb. keres, továbbá aki

lovat, kocsit, földet, házat, stb. ven-
ni, vagy eladni akar, ha hirdet,

özönével kap ajánlatot. A hirde-
tés a hirdetőre kész

nyereség.

Aki tehát okosan számít és

pénzére nem akar mindenáron

ráfizetni,

óriási meglepetésben lesz része,

Ha mindenkor

lgyekszik apróhirdetéseit

részletesen összeállítva, a hir-
detés

díjának beküldése mellett, az
„Aradi Közlöny“-ben

elhelyezni. A sikeres eredményt

több száz és száz eset igazolja,
így tehát

érdekében áll

sürgősen

ez ügyben

intézkedni.

„Ökleveles gazda“ jelígenek
levél ment békés-csabai posta-
hivatalba. 2080

Kiadó

a Szabadság-tér 16. szám alatti
második emeleten két utcai szoba
és fülkéből álló garson lakás, mely
irodának is igen alkalmas. Bőveb-
bet ugyanott a Domány-irodában.
1979

Egy mindenestől cselédelemény,

esetleg bejáró azonnal helyet
talál. Cím a kiadóhivatalban.

Butorok,

karnis, függönyök, majdnem új
állapotban jutányos árak mellett
eladók, Boros Béni-tér 24. sz. a.
2021

Kerestetik

augusztus 1-ére 2 szobás lakás
mellék-helyiségekkel, különbejárat-
tal, esetleg előszobával. Ajánla-
tok „2 személy“ jelígre kéret-
nek a kiadóba. 2037

Üzlethelyiség

Balászfalva város legforgalmasabb
pontján f. é. május 15-étől kiadó,
esetleg házzal együtt eladó. Érte-
kezhetni Naftali Vilmos urral M.-
Pécskán, esetleg Wellvart Mór
urral Balászfalván. 2035

Két szobás

modern emeleti utcai lakás, für-
dőszobával és minden hozzátarto-
zóval elköltözés miatt június hó
1-re átadó. Kossuth-u. 89. sz. 2072

Ormay Norbert utca 2. sz.

Leininger-utca mellett, egy hasz-
nált, de jókarban lévő plüss gar-
nitúra olcsón eladó.

Rézkenpor kapható

Ehrenfeld Ignác fűszer nagykeres-
kedésében Aradon. 2075

Lakás kiadó.

Tökölly-tér 6. számú házban egy
4 szobás lakás minden mellék-
helyiséggel ellátott lakás f. é. no-
vember 1-re kiadó. Bővebbet a
házfelügyelőnél, vagy Frick József
építésznél. Telefon 329. sz. 2076

Gyermektelen házestérpár

kerestetik, hol az asszony a lakás
takarítását végezni lakásért és
fizetés mellett. Kik szobalányi mi-
nőségben hosszabb ideig szolgál-
tak, előnyben részesülnek. Ajánla-
tokat „Tiszta“ jelígre kérünk.
1795

Két munkáslapok és köny- vecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászon-
kötésben, javított új, célszerű vo-
nalozással 1 koronáért, puha vá-
szonkötésben 60 fillérért kap-
hatók Ingusz I. és Fia könyv- és
papirkereskedésében. Andrassy tér
16. Telefon 517. 555

Házbér könyvek

jutányos áron Pichler Sándor
könyv-, papir- és írószerkereske-
déésében kaphatók Arad, Szabad-
ság-tér 1. 1913

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsön-
könyvtárát, melyben minden új-
donság azonnal kapható. 30.000
kötetes zenemű-kölcsönző intézet.
Előnyös vidéki bérlet zenemű-
vekre és könyvekre. Veszek egész
könyvtárakat és hangjegyeket leg-
magasabb áron. Üzleti könyvek,
u. m. strazzák, naplók, stb. gyári
raktára. Bonyilvántartási iverk
készlete. A Révai Lexikon rész-
letfizetésre is kapható. Kerpel Jzso
könyv- és papirkereskedése Ara-
don. 1451

Pénzbeszedő ügyzők

fizetés és magas jutalékkal kellő
óvadék mellett felvétetnek a Sin-
ger Co. varrógép részvénytársá-
ságnál Aradon, József főherceg-ut
9. sz. alatt. 2044

Csillárok,

Villamos felszerelések
legolcsóbban 1074

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban.)

Hirdetem,

hogy Maroskaproncán
u. p. Marosborsa, alul-
írott nál gyümölcs-szá-
llítóra alkalmas követ-
kező kosárkák kap-
hatók:

Szöllőszállító 5 kilós, piros hámo-
zatlan vesszőből, ára 24 fillér.
Szöllőszállító 5 kilós, vegyes fe-
hér vesszőből, ára 26 fillér.
Gombaszállító 8—10 kilós, piros
hámozatlan vesszőből, ára 34 fillér.
Eperszállító 3 kilós, vegyes fe-
hér vesszőből, ára 24 fillér.

2021

Tetterer János.

Egy fiatal ügyes

röfös segéd

aki a román nyel-
vet is bírja, azonnal

alkalmazást nyer

Kétegyháza

Schönbrun Albertnél
2033

Ugyes, fiatal

segéd

azonnal alkalmazást nyer

Neumann M.

ruhatelepén, Aradon, le-
het url vagy női-divat
szakmabeli is. Ugyan-
ott jó házból való fiu
tanulóul kezdő fizetés-
sel felvétetik.

2074

Egy

üzlethelyiség

mellék-helyiségekkel

kiadó!

Bővebbet:

Singer és Társa

Forray-utca, Nádasdy
palota. 1815

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.
(Mároviits kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű fi-
garális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és
fénykép után, sírmlékeket,
mindennemű iparművészeti tár-
gyakat, modera épület, díszítő
szobrászmunkákat, terakotta, kő,
gipsz, cement, stb. anyagokból
és azok javítását elvállalja a
legolcsóbb árért. 4407

HOFFMANN SÁNDOR

ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Telefon szám 10.

Kérem a kirakatokat
megtekinteni ∴ ∴

E héten csipkék, betétek,
csipkeszövetek mélyen leszállított
árban lesznek árusítva.

Míg a készlet tart, kivételes olcsó árakban
szerb vásznak, 15 színben, jól mosható,
métere . . . . . 22 krajcár.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek,
fehér és fekete is, métere 35 krajcár.

Mosó delainek és crettonok legújabb min-
táiban 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a
valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú lüszter-
köppeny, tegethof, szürke és fekete szín-
ben 6.50 frt. Friss szállítmány érkezett.

Honi
ipar!

TURUL

Cipő

elismert

legjobb, legelegánsabb és legolcsóbb
hazai gyártmány.

„TURUL” cipőgyár r.-t., Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár:

ARADON, Andrássy-tér. (Minorita-palota.)

130 saját kül- és belföldi fiókraktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 18.000 pár heti gyártás.